

Araştırma Sorununun Tanımlanması

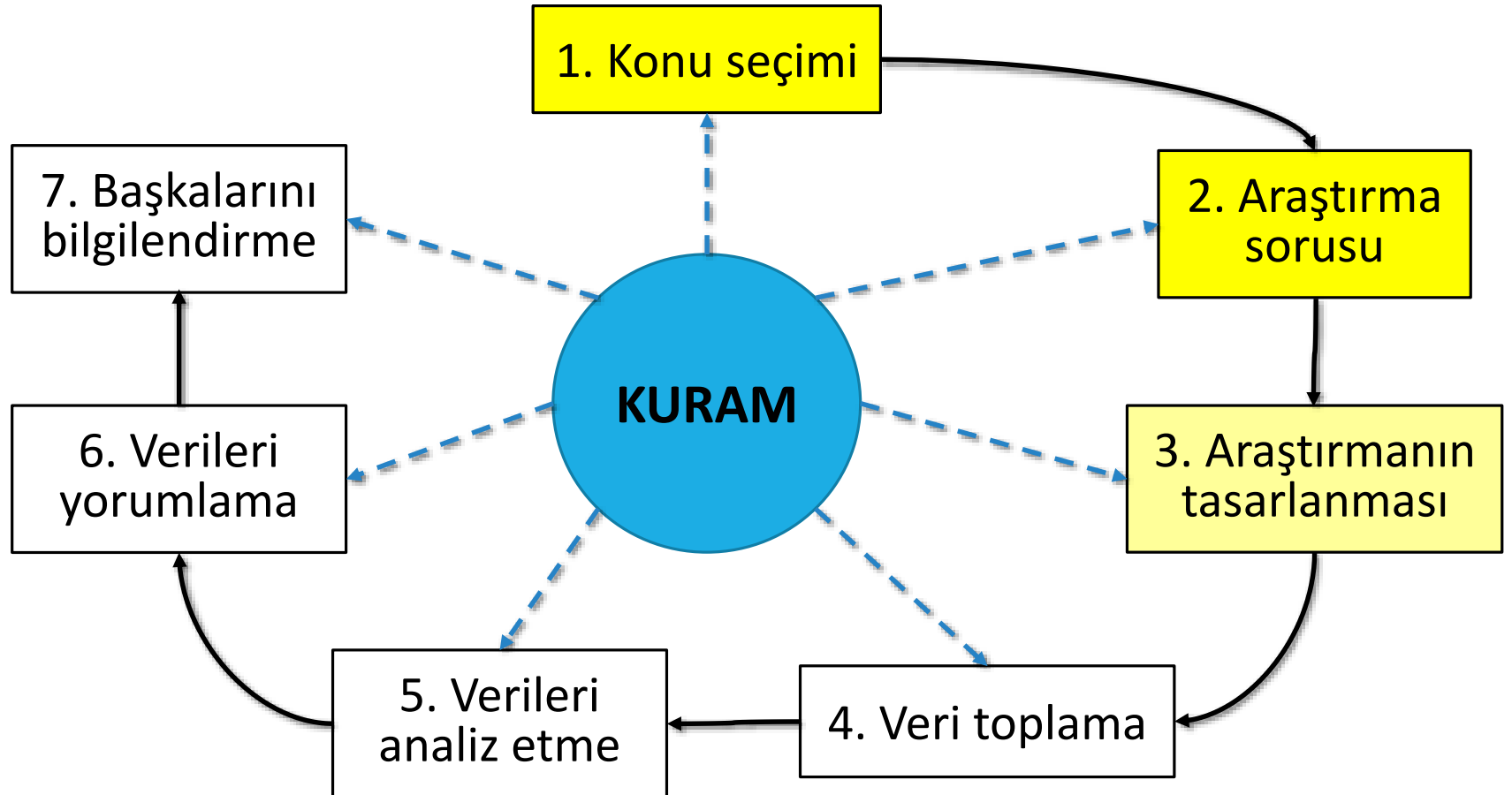
Hipotez (Denence) Kurma

BBY606 Araştırma Yöntemleri
Güleda Doğan

Ders İçeriği

- Konu seçme
- Konuyu daraltma
- Araştırma sorusu
- İyi ve kötü araştırma soruları
- Bağımlı/bağımsız değişken ayrımı
- Hipotez

Nicel araştırma sürecinin aşamaları

Nitel araştırma

- Doğrusal olmayan bir araştırma yolu izlenir

Nicel araştırma

- Doğrusal bir araştırma yolu
- Değişkenler ve hipotezler
 - ✓ Değişkenleri ölçme
 - ✓ Değişkenler arasındaki ilişkilere bağlı olan hipotezleri test etme
- Değişken
 - İki veya daha fazla değer alır
 - Cinsiyet: erkek / kadın
 - Medeni durum: Bekar, evli, boşanmış, dul
 - Suç türü: Soygun, hırsızlık, cinayet vb.
 - Aile geliri: 0 - ∞
 - Kürtaja yönelik tutum: Yasal kürtajı tamamen destekleme ...
Yaşamın kutsallığına tamamen inanma

Değişken

- Değişkenin özellikleri: değerleri veya kategorileri
 - ✓ Erkek
 - ✓ Soygun
 - ✓ Evli
- Evlilik süresi
- Evliliğe bağlılığın derecesi
- Soygunların sayısı
- Soygun oranı
- Bir soygun sırasında çalınan miktar
- Soygun türü

Konu seçme

- Bir araştırmaya başlarken ilk adım
- En iyi yol ilginizi çeken, merak ettiğiniz bir şey üzerine araştırma yürütmek
- Konunun daraltılması ve bir araştırma sorusu olarak ifade edilmesi gerekir
- Araştırma sorusu daha sonra bir hipotez olarak ifade edilecek
- Araştırma sorusu araştırmanın tasarlanması için önemli

Konu seçme yolları

- Kişisel deneyim
 - ✓ Sizin ya da tanıdıklarınızın başına gelenler
- Medyada yer alan bir şeye dayalı merak
 - ✓ Evsizler üzerine bir gazete haberi okudunuz
- Bir konuda okudukça o konunun farklı yönlerini merak etme
 - ✓ İdam cezası (dine, coğrafi bölgeye göre)

Konu seçme yolları

- Bir problemi çözme
 - ✓ Yurt müdürü 1.sınıf öğrencilerinin birbirleriyle arkadaşlık kurmasına yardımcı olmak istiyor
- Popüler konular
 - ✓ Üniversite sıralama sistemleri
- Gündelik yaşam
 - ✓ Futbolda ev sahibi takımın saha avantajı

Araştırma sorusu

- Konu ve araştırma sorusu farklı şeyler
- Konu: Sendikalar
- Önce konu ile ilgili geniş bilgi sahibi olunmalı
 - ✓ Konunun farklı yönleri
 - ✓ İlişkili olduğu konular
 - ✓ Genişletme
- Daraltma ve bir araştırma sorusuna çevirme

iyi araştırma sorusu

- Boşanmaya ne neden olur?
- Evlenme yaşı boşanmayla ilişkili midir?
- Değişkenler neler?
- Toplanan veriler nasıl olacak?
- Bulunacak sonuç ne olacak?

Kötü araştırma soruları

- ✓ Kürtaj yasal olmalı mı?
- ✓ Ölüm cezası uygulaması doğru mudur?
- Ampirik olarak test edilebilir olmayan, bilimsel olmayan sorular
 - ✓ Polis, çocuk yaşta suç işlemeyi etkiler mi?
 - ✓ Çocuk tacizini engellemek için ne yapılmalı?
- Çok belirsiz
 - ✓ Çocuk tacizi olaylarında artış gerçekleşti mi?
 - ✓ Yoksulluk çocukları nasıl etkiler?
 - ✓ Yoksulluk içinde büyüyen çocuklar diğerlerinin yaşamadığı hangi sorunları yaşar?
- Daha belirgin olması gerekiyor

İyi araştırma soruları

- Türkiye’de son 10 yıl içinde yaşanan yeni çocuk tacizi biçimlerinde artış oldu mu?
✓ İncelemeci soru
- Yoksul hanelerde büyüyen çocukların öğrenme uyumu, toplumsal-duygusal uyum zorlukları yaşama olasılığı daha mı yüksektir?
✓ Tanımlayıcı soru
- Bir boşanma yaşamının yol açtığı duygusal dengesizlik, boşanmış olan ebeveynlerin çocuklarını fiziksel olarak taciz etmesi olasılığını artırır mı?
✓ Açıklayıcı soru

Araştırma sorusu

- Az sayıda değişken arasındaki ilişki
- Uygulama dersinde kullandığımız veri setine dayanarak nasıl araştırma soruları oluşturabiliriz?

Konudan araştırma sorusuna ...

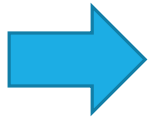
- Literatürü inceleme
 - ✓ Makaleler, tezler
- Konu hakkında bilgili kişilerle konuşma
- Konunun uygulanacağı zaman dilimine, coğrafyaya ve insan grubuna karar verin
- İncelemeci araştırma? Tanımlayıcı araştırma? Açıklayıcı araştırma?
- Uygulamalı araştırma? Temel araştırma?

Konudan araştırma sorusuna ...

- Bir konudan araştırma sorusu oluştururken araştırmamanın sınırlılıkları göz önüne alınmalı
 - ✓ Zaman
 - ✓ Maliyet
 - ✓ Kaynaklara erişim
 - ✓ Yetkililerin onayı
 - ✓ Etik kaygılar
 - ✓ Uzmanlık

Zaman

- Araştırma için süreniz 5 hafta
- Haftada 10 saat ayırabileceksiniz
- Araştırma sorusunu yanıtlamak için gereken süre 5 sene

Araştırma sorusunu daha dar
biçimde yeniden formüle et

Bir araştırma sorusunu yanıtlamak için gereken süreyi kestirmek zor

Maliyet

- Tüm spor taraftarlarının kendi takımlarının maskotuna yönelik tutumları ile ilgili bir araştırma sorusu
- Ancak çok zaman ve para harcayarak yanıtlanabilir
- O zaman bu araştırmadan vazgeçelim mi?
- Bir üniversitedeki öğrencilerin tuttukları takımın maskotuna yönelik ne hissettikleri şeklinde daraltmak

Kaynaklara erişim

- Kaynaktan ne kastediyoruz?
 - ✓ Başkalarının uzmanlığı
 - ✓ Özel gereçler
 - ✓ Bilgi
- Farklı ülkelerde hırsızlık oranları ve aile geliri ile ilgili bir araştırma sorusu

Yetkililerin onayı, Etik ilkeler

- Tıbbi kayıtları görmeyi gerektiren bir araştırma sorusu
 - ✓ Yetkililerin onayı zorunlu
- Bir kişinin tepkisini görmek için ona ciddi fiziksel zarar verme
 - ✓ Etik ilkeler ihlal edilmiş olur

Uzmanlık

- Araştırma sorusunun yanıtlanması için
 - ✓ Veri toplama teknikleri
 - ✓ İstatistiksel teknikler
 - ✓ Yabancı dil
 - ✓ Yazılım

Bağımlı/Bağımsız değişkenler

- Nedensel ilişkiler
 - ✓ Neden değişkeni bağımsız değişken
 - ✓ Sonuç değişkeni bağımlı değişken
- Suç oranlarındaki artışın nedenleri
 - ✓ Değişken nedir?
 - ✓ Değişkenin türü nedir (bağımlı/bağımsız)?

Bağımlı/Bağımsız değişkenler

- İntihar kuramı (Fransız sosyolog Emile Durkheim)
 - ✓ Medeni durumla intihar oranları arasında bir nedensel ilişki
 - ✓ Evli insanların intihar etme oranının bekar insanlara göre daha az olduğu
 - ✓ Değişkenler neler?
 - ✓ Bağımlı değişken nedir?
 - ✓ Bağımsız değişken nedir?

Bağımlı/Bağımsız değişkenler

- Bir suça yönelik davranış kuramına göre suç aşağıdakilere bağlı
 - ✓ Bir bireyin yaşadığı ekonomik zorluk
 - ✓ Kolaylıkla suç işleme fırsatları
 - ✓ Toplumun suçu kınamayan sapkın bir alt grubuna üyelik
 - ✓ Suç içeren davranışlar için cezalandırma yokluğu
- Değişken sayısı nedir? Bağımlı ve bağımsız değişkenleri belirleyiniz.

Karmaşık bir kuramsal açıklama

Hipotez

- Nedensel hipotez: Nedensel bir ilişki, neden-sonuç ilişkisi
- En az iki değişken arasındaki bir ilişkiye dair geçici bir bildirim veya test edilecek bir önerme
- Toplumsal dünyanın nasıl işlediğiyle ilgili tahminler
- Bir araştırma sorusuna ve bir kurama bağlı olmalı
- Yanlışlanabilir
- *Dini törenlere katılma boşanma olasılığını azaltır*

Hipotez

- Zorunlu olarak doğru olan bildirimler
- Ampirik gözlemle yanıtlanması olanaksız sorular
 - ✓ İyi yaşam nedir?
 - ✓ Tanrı var mıdır?

Bunlar bilimsel hipotez olamaz

Aynı hipotez – Farklı ifade

Eğer evli çiftler dini törenlere katılırsa, bu durumda boşanma ihtimalleri azalacaktır.

Dini törenlere katılma oranı ne kadar yüksekse, boşanma ihtimali o kadar düşüktür.

Dini törenlere katılma boşanma ...

... olasılığını azaltır.

... ihtimalini azaltmaktadır.

Dini törenlere katılma boşanma oranlarında ...

... düşüğe neden olur.

... düşüş sonucunu doğurur.

... düşüşle sonuçlanır.

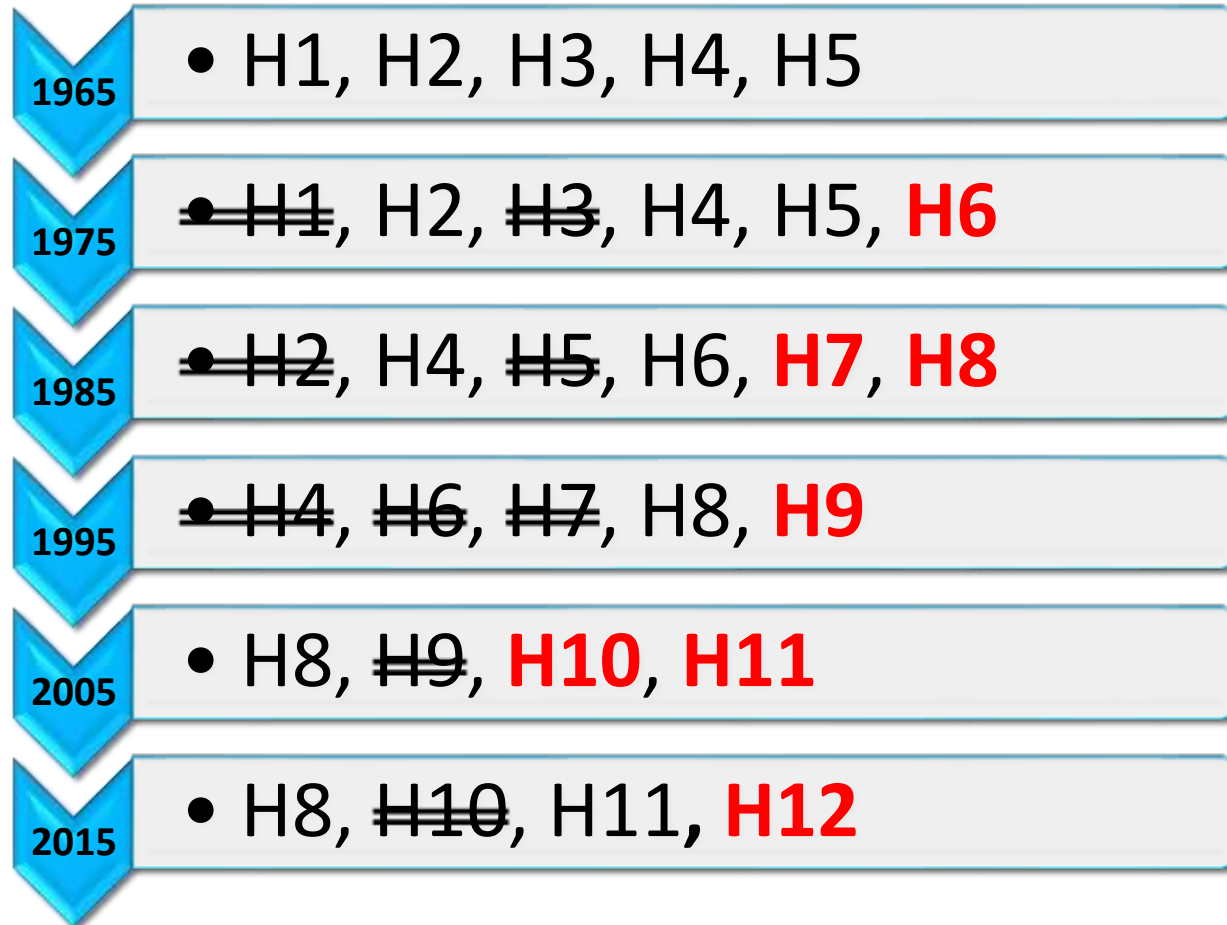
Dini törenlere katılma, boşanma oranlarındaki ...

... düşüş ile ilgilidir.

... düşüşü etkiler.

... düşüşle ilişkilendirilir.

Hipotezi test etme zaman içinde nasıl işler?

Hipotez – İstatistiksel analiz ilişkisi

- Hipotezler nasıl doğrulanır ya da yanlışlanır?
 - ✓ İstatistiksel analizler sonucunda elde edilen test sonuçları ile

Hipotez doğrulanırsa ispatlanmış olur mu?

Araştırma hipotezi / Boş hipotez

- Şimdiye kadar gördüğümüz örnekler sizce hangisine girer?
- Gördüğümüz araştırma hipotezi örneklerine ilişkin boş hipotezleri oluşturmaya çalışalım

Uygulama

- Bir ülkede yoksulluk ve gençlerin aşırı yoğunlukta bulunması mülk suçlarının artmasına neden olur.
- İyi bir hipotez mi?
- Hangisi mülk suçlarına neden oluyor?
 - ✓ Yoksulluk mu?
 - ✓ Gençlerin aşırı yoğunlukta bulunması mı?
 - ✓ İkisi birlikte mi?

Örnek bir çalışma

Konu	• Kanuna karşı gelenlerin ABD kitlesele medyasında çizilen portreleri
Araştırma sorusu	• Ekonomik koşullar medyanın saldırganların portresini çizme biçimini etkiler mi?
Hipotez	• Medyanın suçu çarpıtması, ekonomik koşullar kötü olduğunda saldırganları daha olumsuz bir biçimde gösterir (onları suçlar).
Bağımsız değişken	• Ayrı yıllarda işsizlik oranı, 1953-1982
Bağımlı değişken	• Ayrı yıllar için medyanın dikkati (Time dergisi makaleleri) ve suç istatistikleri arasında bir uyumsuzluk olarak ölçülen çarpıtmanın gerçekleşip gerçekleşmediği

Araştırma Sorununun Tanımlanması

Hipotez (Denence) Kurma

BBY606 Araştırma Yöntemleri
Güleda Doğan